

Lidská práva – odkaz i závazek

in: Lidová demokracie, 1990, n. 66, p. 1 a 4

Context for this document:

[Krize Charty 77?](#)

in: Lidová demokracie, 1990, č. 66, str. 1 a 4 (19. 3.)

k dokumentu existuje tento kontext:

[Krize Charty 77?](#)

◆ článek, česky, vznik: 1990

◆ article, Czech, origin: 1990

Lidská práva – odkaz i závazek [1990]

Signatáři Charty 77 sněmovali v Praze

(otj): Začalo to vlastně před více než třinácti lety, kdy se v pražské Klášterní vinárně sešli pražští a brněnští spisovatelé na kus řeči. Slovo dalo slovo a zrodil se nápad. Ten se postupně rozvinul a na světě byla Charta a její slavné Prohlášení z 1. ledna 1977. Burcovalo k obhajobě lidských práv a občanských svobod. Rozlétlo se po republice i do světa. Ti, kteří si je vzali za vlastní a svými podpisy vzdor bezmeznému šikanování a zastrašování vyjádřili svůj názor, se včera sešli v Obecním domě v Praze, zcela zaplněném.

Jak to ve svém krátkém pozdravném projevu vyjádřil jeden z duchovních otců Charty 77, pan prezident Václav Havel, byla to vlastně včera první příležitost ke vzájemnému dostaveníčku. — „Po dlouhá léta jsem míval krásný zen,“ řekl. — „Míval jsem ho na svobodě a ještě častěji ve vězení. Sen, že se všichni signatáři Charty 77 jednoho dne, zetkají v nějakém pražském sále a nerušení policií si tam pohovoří. Tento sen, tato archetypální vidina, se dnes naplňuje. Domnívám se, že by bylo správné, kdybychom minutou ticha vzpomněli signatářů Charty 77, kteří se tohoto dne nedožili, počínaje profesorem Janem Patočkou, přes Václava Černého a mnohé další, až po Jaroslava Kukala. Po minutě ticha popřál p. prezident jednání signatářů úspěch a odejel za svými státnickými povinnostmi.

Diskuse, ve které přistupovaly k mikrofonu tváře známé i méně populární. ministři, vědečtí pracovníci, spisovatelé a další vzdělanci, které jsme během uplynulých třinácti let mohli potkávat v kotelnách, ve vrátnicích, ve skladech, v uklízcích četách, či na dalších nekvalifikovaných pracovištích. Stateční lidé, kteří se nebáli vyjádřit své přesvědčení podepsáním Charty 77 ani za cenu šikanování Státní bezpečností a totalitnímu režimu poplatných soudců. Profesor J. Hájek, ministr J. Dienstbier, P. Uhl, J. Ruml, R. Battěk, M. Hromádková, L. Hejdánek, V. Chramostová, P. Pithart, D. Němcová a další si vzájemně vyměnili své zkušenosti z oněch krušných třinácti let, ale snažili se i určit trasu, jak dál.

Jeden z nejzajímavějších diskusních příspěvků zazněl z úst jednoho z předních mluvčích Charty L. Hejdánka, který v této funkci působil v roce 1978, spolu s M. Kubišovou. Řekl mimo jiné: „O tom, co se odehrálo v našich zemích po 17. listopadu, mluvíme s jakousi samozřejmostí jako o revoluci a kvalifikujeme ji jako mírnou, měkkou, sametovou apod. Je to sice označení problematické, ale nepostrádá hlubšího zdůvodnění. Měkká revoluce neznamená jen nepřítomnost nebo omezení tvrdosti, ale znamená bohužel také polovičatost, nedotaženost, kompromisnictví, nedostatek radikálních rozhodnutí a řešení. Být radikálním, to znamená jít věcem na kořeny. Obávám se, že to nedovedeme a mnozí z nás ani nevědí, co to znamená. V Základním prohlášení čteme, že Charta 77 a její signatáři chtějí působit v případných konfliktních situacích. Nu a dnes jsme žasnoucími svědky toho, jak nejen dochází ke konfliktům mezi chartisty, ale jak někteří chartisté tyto konflikty sami vyvolávají — a to nejen osobní či názorové, ale spory poklesle politické, které generalizují a nechávají plánovitě vyústit v nálady takřka pogromové. Jsme tak daleko, že jsou na ulici, insultováni jedni chartisté přívrženci druhých chartistů. Že v naší tak zvané sametové revoluci již dochází k inzultacím, to je velmi pozoruhodné a je na to třeba okamžitě a jednoznačně reagovat. Představitelé a přísluhovači starého režimu až na symbolické výjimky zůstávají zapomenuti, nebo tolerováni na svých místech a předmětem nejostřejších útoků se stávají lidé pro svůj dřívější nebo i dnešní názor, mnohdy i ti, kteří si odseděli několik let ve vězení. Podivná sametovost! Samozřejmým závazkem pro chartisty by měla být zásada, že žádný politický zájem, ani státní ani národní nesmí převážit tam, kde jde o základní otázky lidských práv. Jejich porušování nemůže být nikdy a ničím ospravedlněno.“

Tento diskusní příspěvek našel odezvu takřka ve všech následujících a jím vyjádřené principy najdeme i v závěrečném prohlášení všech chartistů. Škoda, že známý brněnský spor Šabata—Cibulka, se ještě

vyřešit nepodařilo. Když včera, krátce před závěrem sjezdu byli oba vyzváni k podání ruky, stanuli proti sobě opět jako dva rozčepýření kohouti.

Po celodenním jednání se večer sešli signatáři Charty 77 z celé republiky v pražské Lucerně na koncertu, na kterém jim vzdali svůj umělecký hold M. Kubišová, V. Chramostová, J. Hutka, I. Jirous. J. Kemr. J. Vodňanský a další přední aktéři naší kulturní scény.